

imena, kakor: Žabnica, Suha, Loka, Selca, Sovra, Lubnik itd. in niti jednega nemškega imena ne zasledimo. Neresnično je tudi, da se v Otonovi listini poleg imena Lonca (ondi stoji Lonca) dobi tudi ime Lack, ki se je v starih listinah pisalo Lagkh. V omenjeni listini o besedi „Lack“ še ni sluha, marveč se čita še staroslovenski nosnik (Lonka). Spako „Lagkh“ so pa začeli pisati Nemci šele v začetku 16. stoletja. Pač pa stoji v omenjeni listini „Zoura“ (Sovra), in ne „Sora“. Vse to je bilo gosp. Schmidtju treba zavijati, da je s pomočjo svoje bujne fantazije srečno prijadral do napačnih in Slovence žaljivih sklepov, katere smo v začetku omenili, in zlasti do sklepa, da je bila kranjska dežela prvotno obljubljena z Nemci od Spodnjega Rena.

„Laibacher Zeitung“ konča svoje poročilo tako: „Für die Landesgeschichte und für die Geschichte der Colonisation Krains sind diese Forschungen (Schmidt's) von grosser Bedeutung“. Mi pa sklenemo s slovenskimi Ločani: „Prav nikakega pomena ne more imeti za zgodovino kranjske Schmidt-ova „midla“.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

268.

Kongo. Neprijateljstvo domačinov. Kanibali.

Na vse zadnje je Stanley vendar pregovoril Tippo-Tipa, da je še ostal; primaknil mu je 100.000 frankov za dvajset dnij. Srečno so dospeli iz grozne šume, in dne 19. novembra so zopet ugledali veličanstveno reko. Stanley jej je dal imé Livingstone, ali geografi mu niso pritegnili, in ta velika afriška žila se dandanes povsodi naziva Kongo.

Stanley sklene, da se spusti po vodi. Ali kamo teče ta voda? Kamo ga bode prinesla? Ali je ta reka Lualaba, kakor jej tukajšni domačini velé, res Kongo, ali je Nil, ali Niger? Po vsem tem, kar je Stanley mogel izvedeti od Arabcev in črncev, slutil je da je na pravem sledu, da je to Kongo. Zapové, da se vdari na bobne. Vsi njegovi ljudje, Arabci in črnci so se zbrali.

„Prijatelji!“ nagovori jih, „vi ste veliko pretrpeli na dolgem potu skozi te neizmerne šume. Dosta potov ste Boga prosili, da bi vas pripeljal na boljši pot. Jaz sam sem iskal takega pota, ki me pelje k morju. In gledite, našel sem ga, vaša molitev je uslišana. Pogledite to veliko reko! Od početka sveta teče v miru in hladu. Še nikdar nobeden mojih bratov ni se vozil po njej. Po njej se pride k morju, po katerem se vozijo velike ladije, in na njegovih obalah stanujejo vaši in moji prijatelji. Nam je namenjena ta čast, da odkrijemo tok te reke, in se peljemo prvi po tej veličanstveni vodi. Kaj ne, da me hočete spremiti?“

Odkimavanje in odločno ugovarjanje je pričalo Stanleyu, da se nobeden ne navdušuje za njegovo odkritje.

„Kako! Vi me hočete zapustiti, vi katere sem vodil skozi toliko nevarnosti, in katere sem vselej rešil! Vi, kateri ste me spremljali po velikih jezerih, kakor deca svojega očeta, vi me hočete sedaj ostaviti samega z belim mojim bratom? Kaj, vi se hočete povrniti v Zanzibar in reči, ga ste me ostavili sredi nepoznatih krajih, v divjeji zemlji! Ali se upate povedati, da ste me prepustili gotovej smrti! Ne ne, tega ne bode storili! Alo, junaci moji, pokažite mi one, v katerih bije levje srce! Pokažite mi one, kateri hočejo iti z menoj!“

Ta hip pade pred Stanleya črnc, kateri je bil krmilar ladije „Lady-Alice“ na jezeru Njanza, in zavpije: „Gospodar, jaz že, jaz grem z vami do smrti!“

Njegov izgled je potegnil še 37 drugih, ostali se niso premaknili.

„Dobro“, reče Stanley, „dosta jih imam. Svojo ladjo hočem postaviti na reko, in nočem je preje zapustiti, dokler ne dovršim svojega dela“.

Arabci, pa tudi Tipo-Tip, ostrmeli so. Stopili so k Stanleyu in začeli ga nagovarjati, da pusti te smeje osnove. Govorili so mu o slapovih, kanibalih, o bojnih plemenih, in prorokovali so mu, da se bode ta pustolovina izvršila z gotovo smrtjo; vsega bode konec, njega in ljudij, katere vleče seboj.

Stanley jih je poslušal, ali odvrniti se ni dal od storjenega sklepa. In ta silna energija je napravila tolik moralen vtis na črnce in Arabce same, da nobeden ni odšel. In kedar se je neustrašeni preiskovalec vkrcal s svojo četo, vkljub neprijateljstvu ondotnih domačinov, s katerimi se je moral krvavo boriti, šli so vsi za njim. Sedaj je razdelil ekspedicijo na dva oddelka: jeden oddelek se je peljal po reki v čolnih za ladijo, drugi je prodiral poleg obale. Oba oddelka pa sta bila blizu, tako da sta se mogla videti in si priti na pomoč, na večer pa so se zbrali v skupnem taboru na suhem.

Stanovniki ob obali so bili tako prestrašeni od prihoda teh tujcev po Kongu, da so v tropah bežali iz svojih sel, v katerih je vladal nepopisen strah in zmešnjava. Povsodi po selih je našla ekspedicija dosta hrane, pa tudi posameznih starcev in stark, kateri niso mogli pravočasno uteči, ali pa so bili preslabi. Vsi so mislili, da jim je vdarila zadnja ura, in dregetaje so odgovarjali na razna vprašanja. No kmalu je bilo jasno Stanleyu, da se domačini sedaj prekrivajo, da ob ugodnej priliki vdarijo na ekspedicijo in jo uničijo.

Ali to je bil samo uvod. Kmalu so se domačini ohrabрили, in začeli so napadati Stanleya na samem Kongu. Sedaj se ni moglo več iti naprej, treba se je bilo vedno biti, včasih po več potov na dan.

Dne 8. decembra je bila ekspedicija v taboru na desnej obali. Nakrat zaropočejo bobni in bojni rogovi se razlegajo po okolici. Kmalu na to se pokaže 14 velikih čolnov z oroženimi domačini in se posta-

vijo v bojni red pred mestom, kjer je bil tabor. Divjaki začno kričati Stanleyu, naj se gré bit na reko. Po nalogu Stanleyevem so odgovorili tolmači, da ima samo jedno ladjo in pet čolnov samih bolnikov, da ni prišel vojskovat se ž njimi, toraj se noče biti.

Na ta odgovor so se divjaki začeli zaničljivo smejati. Kmalu na to so se spustili vsi čolni proti obali mej groznim tuljenjem divjakov. Stanley razvrsti svoje ljudi na obali in čaka. Kedar se neprijateljski čolni približajo obali, začne jedna polovica divjakov metati otrovane strelice, a druga brzo veslati k obali. Stanley gleda in opazuje, in ko meni, da je ugoden čas, zapové tridesetorici izpaliti puške. Uspeh je bil diven, neprijatelj se umakne več kot 150 metrov, ali boj vedno nadaljuje.

Stanley zapové svojim ljudem, naj le streljajo, on sam pa se z odbranimi možaki in s Tippto-Tipom vkrca na ladjo in se spusti na sredo reke. Ko divjaki ugledajo ladjo, vdarijo v divji in vesel krik. Ali veselje jih kmalu mine. Ko se jim Stanley dovelj približa, zapové najubojnejši strel; vsako zrno je menda pogodilo, čolni so se potopili, in v petih minutah se je boj tako rekoč izvršil.

No Stanleya je skrbel oddelek, kateri je peš stopal ob obali pod načelnštvom Pocockovim, in ga ni bilo že dva dni na izpregled. Spusti se po reki s svojo ladjo, in ko opazi pritok reke, plove po njem ter tako najde oddelek, ki je iskal prehoda. Izvedel je, da so mu ljudje zašli, da so se morali biti z domačini, da je ubit jeden mož, štirje pa zelo ranjeni.

Dva dni pozneje je bil Stanley napaden v samem taboru. Divjaki so že bili obkolili tabor na 15 metrov daljave. Mislili so, da se je Stanley zato izkrca, ker se boji. Boj je bil hud, ker sta si nasprotnika blizu stala. Cele stotine črncev so se zaganjale na utrjeni tabor, in če so bili odbiti, povračali so se s toliko besnostjo, da so se cevi pušk malo ne dotikale njihovih prs.

Tega ropota, krika, klicanja, zavijanja, odmevanja bojnih rogov, pokanja pušk, zdihovalja in stokanja žena, dece in ranjenih ne more nobeden pozabiti, kdor je videl to grozno klanje.

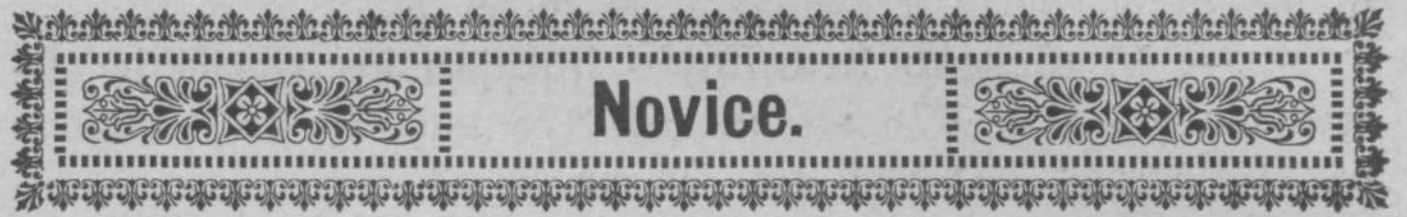
Ta obupni boj je trajal že dve uri, ko solnce zaide. Več potov so že hoteli nekateri prestrašeni Zanzibarci, da pobegnejo, da zapusté tabor in se umaknejo v čolne, ali Pocock in Uledi, Stanleyev vodnik, prignala sta jih vsak pot nazaj v ograjo.

Ko je solnce zašlo, umaknil se je neprijatelj, ali petje bojnih rogov od slonovine, povečano z gozdnim odmevom, čulo se je vso drago noč. Pa tudi posamezne strelice so prifrčale po noči v tabor.

Okoli enajste ure na večer se je vleklo nekaj črnega pod grmi in se plazilo vse bliže. Stanley stopi k Uledi-u, ki je bil na straži in mu reče, naj gré in pograbi nepoznati predmet, kateri se ne more jasno razložiti. Uledi gré, pa nakrat poskoči in zavpije;

zadel je na divjaka, in šum v grmovji mu je pričal, da še drugi lezejo za njim.

Hvit! Hvit! Ploha strelie vdari sedaj v ograjo. Stanley, ki je s svojimi ljudmi ležal na trebuhu in pazil, začne streljati v bližnjo goščo, in kmalu je bilo tiho povsodi.

Novice.

— **Osebnosti.** Majorja domačega pešpolka št. 17 gg Andrej pl. Slivnik in B. Putheani imenovana sta za podpolkovnika; istotako je imenovan za podpolkovnika poveljnik kranjske žandarmarije g. major K. Rummer. — Računski revident pri računskem oddelku finančnega ravnateljstva v Ljubljani, g. Anton Svetek, je imenovan računskim svetovalcem in načelnikom računskega oddelka.

— **Vzprejem pri g. dvornem svetniku baronu Heinu.** Minole dni poklonili so se novemu vodji deželne vlade gosp. baronu Heinu razne deputacije tukajšnjih oblastev, društev in zavodov. V razgovoru z gg. deželnimi odborniki je omenil g. dvorni svetnik, da je on edino le uradnik, kateremu je edino vodilo le zakon, ne pa pristaš nemške levice, kakor so pisali nemški listi. Deputaciji srednješolskih profesorjev je obljubil novi voditelj, da bode delal z vsem vplivom na to, da se zgradi v Ljubljani novo gimnazijsko poslopje. Vseh svetih dan poklonila so se mu načelnštvu c. kr. kmetijske družbe, rudečega križa, belega križa, mestni zastop i. dr. ter deputacija vseh narodnih društev. Na nagovor g. župana Grassellija odgovoril je gospod baron v gladki slovenščini in obljubil po svoji moči pospeševati koristi mesta ljubljanskega. Deputaciji narodnih društev, katero je vodil g. dr. vitez Bleiweis Trsteniški je zagotavljal, da bodo narodna društva v njem vedno nahajala pospeševalca svojih namenov.

— **Gledališki vlak** nameravajo prirediti štajarski Slovenci v Ljubljano.

— **Slovensko delavsko pevsko društvo «Slavec»** priredi v nedeljo dne 6. t. m. v Schreinerjevi pivarni „Martinov večer“.

— **Mrtvega našli** so v Laniščah na nekem podu 51 letnega gostača Antona Misbarja. Preobilo pitje žganja povzročilo ja nesrečneža naglo smrt.

— **Konsumno društvo**, ki bi prevzelo v svojo oskrb kupovanje čipek, prodajanje živeža, pijače in obleke, nameravajo ustanoviti v Idriji.

— **Nov tamburaški zbor** snuje se v Celji.

— **Mrtvega našli** so dne 1. t. m. ob poti, ki pelje ra Gorenji Rožnik 41letnega Franceta Malenšenka, mizarskega pomočnika v Ljubljani.

— **V Savo skočila** je minoli petek zjutraj v Tomačevem pri Ljubljani žena posestnika po domače Zajca. Pred samomorom vrgla je pa v Savo še troje svojih otročičev, od katerih je bil najstarejši star 4 leta in najmlajši 2 meseca. Kaj je nesrečnico privedlo do tega groznega čina ni znano, največ se govori, da se ji je v glavi zmedlo.

— **Redkost.** V Velikem Gabru vrgla je nekemu posestniku te dni telica tri teleta, ki so po spolu junčki. Vsi živijo in so prav čvrsti.

— **Umrl je** v Moggiu na Laškem dne 21. pretečenega meseca stavbeni mojster g. Franc Faleschini v starosti 76 let. Pokojnik bil je oče tukajšnjega stavbenega mojstra g. Franca Faleschinija in je zgradil več stavb na Kranjskem, mej drugim trnovsko cerkev v Ljubljani, cerkve v Stari Loki, v Premu, v Ribnici, v Laščah, dalje deželno prisilno delavnico i. dr.